

opusdei.org

Escrivà de Balaguer a Catalunya, 1913-1974: Annex 6 fonts documentals

Annex 6, amb les fonts documentals del llibre “Escrivà de Balaguer a Catalunya, 1913-1974. Petjades de sant Josepmaria”, obra de Josep Masabeu publicat el 2015 a Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

07/06/2024

ANNEX 6. FONTS DOCUMENTALS

Biografies de sant Josepmaria

Reduïda selecció de l'àmplia bibliografia disponible sobre l'Opus Dei i el seu fundador.

Berglar, Peter. *Opus Dei. Vida y obra del Fundador.* Rialp. Madrid, 1987.

Bernal, Salvador. *Apuntes sobre la vida del Fundador del Opus Dei.* Rialp. Madrid, 1976.

Cejas, José Miguel. *Vida del beato Josemaría Escrivá de Balaguer.* Rialp. Madrid, 1993.

Coverdale, John F. *La fundación del Opus Dei.* Ariel. Barcelona, 2002.

Dolz, Miguel. *San Josemaría Escrivá.* Rialp. Madrid, 2002.

Gondrand, François. *Al paso de Dios.* Rialp. Madrid, 1985.

González Gullón, José Luis i Coverdale, John F. *Historia del Opus Dei*. Rialp. Madrid, 2021.

Helming, Dennis M. *Huellas en la nieve*. Palabra. Madrid, 1987.

Illanes, José Luis (coordinador). *Diccionario de San Josemaría Escrivá de Balaguer*. Monte Carmelo. Burgos, 2013.

Olaizola, José Luis. *San Josemaría Escrivá. Crónica de un sueño*. San Pablo. Madrid, 2015

Requena, Federico M. y Sesé, Javier. *Fuentes para la historia del Opus Dei*. Ariel. Barcelona, 2002.

Sastre, Ana. *Tiempo de caminar*. Rialp. Madrid, 1989.

Toranzo, Esther, Gloria y Lourdes. *Una familia del Somontano*. Rialp. Madrid, 2004.

Torrell, Nuria. *San Josemaría. Abriendo los caminos divinos de la tierra.* Palabra. Madrid, 2013.

Urbano, Pilar. *El hombre de Villa Tevere.* Plaza Janés. Barcelona, 1995.

Vázquez de Prada, Andrés. *El Fundador del Opus Dei (I, II, III).* Rialp. Madrid, 2002.

Testimonis publicats

Balcells, Alfons. *Memòria ingènua.* La Formiga d'Or. Barcelona, 2005.

Balcells, Alfons. *El fundador de l'Opus Dei a Barcelona, 1937-1940.* *Revista de Catalunya*, núm. 64, juny 1992.

Casciaro, José María. *Vale la pena.* Rialp. Madrid, 1998.

Casciaro, Pedro. *Soñad y os quedaréis cortos.* Rialp. Madrid, 1994.

Del Portillo, Álvaro. *Entrevista sobre el Fundador del Opus Dei.* Rialp. Madrid, 1992.

Echevarría, Javier. *Memoria del Beato Josemaría Escrivá.* Rialp. Madrid, 2000.

Faus, Francesc. *Per què no el publiques?* Revista de Catalunya, núm. 228, maig 2007. pp. 110-115. Article publicat sota el títol La Roda i el Vent, un llibre de poemes catalans al Brasil.

Faus, Francesc. *Un home que sabia perdonar.* Associació d'amics del camí de Pallerols de Rialb a Andorra. Pallerols de Rialb, 2011.

Herranz, Julián. *En las afueras de Jericó.* Rialp. Madrid, 2005.

Orlandis, José. *Años de juventud en el Opus Dei.* Rialp. Madrid, 1994.

Orlandis, José. *Mis recuerdos.* Rialp. Madrid, 1995.

Pèlach, Enric. *Abancay. Un obispo en los Andes peruanos.* Rialp. Madrid, 2005.

Ponz, Francisco. *Mi encuentro con el Fundador del Opus Dei.* Eunsa. Pamplona, 2000.

Torelló, Joan Baptista. *El beat Josepmaria i els inicis de l'Opus Dei a Catalunya.* Revista *Temes d'Avui*. núm. 11. Barcelona, 1r semestre 2002. pp. 7-16.

Estudis amb informació de les estades a Catalunya

Aurell, Jaume. *Apuntes sobre el linaje de los Escrivá: desde los orígenes medievales hasta el asentamiento en Balaguer (siglos X-XIX).* Dins *Cuadernos del Centro de Documentación y Estudios Josemaría Escrivá de Balaguer*. Núm. VI. Universidad de Navarra. Pamplona, 2002.

Azevedo, Hugo de. *Misión cumplida.* Mons. *Álvaro del Portillo*. Palabra. Madrid, 2012.

Bernal, Salvador. *Recuerdo de Álvaro del Portillo.* Rialp. Madrid, 1996.

Blanco, María y Martín, María del Mar. *Josemaría Escrivá de Balaguer. Obras completas. La Abadesa de las Huelgas. Edición crítico-histórica.* Rialp. Madrid, 2016.

Blasi i Birbe, Ferran. *Gent de l'Opus Dei a Catalunya.* Revista *Qüestions de Vida Cristiana*, núm 75-76.

Montserrat, febrer 1975. pp. 76-88.
Volum dedicat a *L'Església a la Catalunya contemporània. Moviments i institucions*.

Blasi i Birbe, Ferran. *Josepmaria Escrivà de Balaguer: un profeta a la seva terra*. Dins *Des de la Talaia*. Rondes. Barcelona, 1994. pp. 178-180.

Blasi i Birbe, Ferran. *Fa 25 anys: Una estada d'Escrivà de Balaguer a Catalunya*. Dins *Sense pausa*. Rondes. Barcelona, 1999. pp. 132-125.

Blasi i Birbe, Ferran. *El retorn del temps (memòries d'un bon tros de segle)*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barcelona, 2001.

Blasi i Birbe, Ferran. *Sant Josepmaria Escrivà de Balaguer a Catalunya*. Dins *Migracions, àmbits i bagatges*. Rondes. Barcelona, 2005. pp. 189-192.

Blasi i Birbe, Ferran. *Maria Roser Martí i Bas: Jo, assistent social.* Sessió d'homenatge als tres germans Martí i Bas: Lluç, Maria Roser i Montserrat. Celebrada a l'Abadia de Montserrat i presidida per l'Abat Josep M. Soler. Novembre 2005. Inèdit.

Castells i Puig, Francesc. *Barcelona 1939-1940: los viajes para establecer el primer centro del Opus Dei.* Revista *Studia et Documenta*. Vol. 8. Roma, 2014.

Cejas, José Miguel. *Montse Grases.* Rialp. Madrid, 1993.

Cervós, Jordi. *Memòries. Berlín i Barcelona, anada i retorn.* Pagès editors. Lleida, 2013.

Coverdale, Jhon F. *Echando raíces. José Luis Múzquiz y la expansión del Opus Dei.* Rialp. Madrid, 2011.

Diversos autors. *Bell-lloc del Pla. 1965-1990.* Bell-lloc. Girona, 1991.

Diversos autors. *Barcelona, recorregut històric de sant Josepmaria.* Oficina d'informació de l'Opus Dei a Catalunya. Barcelona, 2012.

Gutiérrez Ríos, Enrique. *José María Albareda. Una época de la cultura española.* Consejo Superior de Investigaciones Científicas. Madrid, 1970.

Herrando Prat de la Riba, Ramón. *Los años de seminario de Josemaría Escrivá en Zaragoza (1920-1925).* Instituto Histórico Josemaría Escrivá. Rialp. Madrid, 2002.

Ibarra, Martín. *Josemaría Escrivá de Balaguer y el Colegio de las Escuelas Pías de Barbastro (1908-1915).* Revista *Studia et Documenta*. Vol. 7. Roma, 2013.

Laplana, Josep de C. *Sant Josepmaria i l'abat de Montserrat Aureli M. Escarré.* Revista *Qüestions*

de Vida Cristiana, núm. 211.

Montserrat, 01.09.2003. pp. 118-129.

Llahí, Alfred i Piferrer, Jordi.

Andorra: terra d'acollida. Principat d'Andorra, 2007.

Llahí, Alfred. *La visita d'un sant.*

Dins *Històries de la nostra història*.

2+1 editors. Principat d'Andorra, 2012.

López Rodó, Laureano. *Memorias*

(I). Plaza & Janés. Esplugues de Llobregat, 1990.

López Rodó, Laureano. *Memorias*

(II). *Años decisivos*. Plaza & Janés.

Esplugues de Llobregat, 1991.

López Rodó, Laureano. *Memorias*

(III). *El principio del fin*. Plaza &

Janés. Esplugues de Llobregat, 1992.

Marquès i Suriñach, Joan. *Un*

muchacho en las checas. Rafael

Escolá Gil. Dins *Testigos de la fe*

durante la guerra civil (1936-1939): sacerdotes y laicos cuentan sus vivencias. Palahí. Girona, 1994.

Martín de la Hoz, José Carlos. *Abriendo Horizontes. Semblanza de José María Hernández Garnica.* Montalegre. Barcelona, 2010.

Martín de la Hoz, José Carlos. *Roturando los caminos. Perfil biográfico de D. José María Hernández Garnica.* Palabra. Madrid, 2012.

Masabeu, Josep. *Santa Maria de Montalegre.* Albada. Terrassa, 2004.

Masabeu, Josep. *Pallerols de Rialb. Història i Personatges.* Fundació Rialb. Barcelona, 2020.

Medina Bayo, Javier. *Álvaro del Portillo. Un hombre fiel.* Rialp. Madrid, 2012.

Millán, Joaquín. *El Convento de la Merced de Lérida. 780 años de solidaridad. Provincia Mercedaria de Aragón.* Reus, 2005.

Miralbell, Jordi. *Días de espera en guerra. San Josemaría en Barcelona, otoño de 1937.* Palabra. Madrid, 2017.

Monrós i Guitart, Joaquim. *La fraternitat sacerdotal de sant Josepmaria Escrivà de Balaguer viscuda en el pas dels Pirineus.* *Revista Església d'Urgell*, núm. 316. La Seu d'Urgell, gener 2003. pp. 16-18.

Piferrer, Jordi. *Camí d'Andorra.* Albada. Terrassa, 2004.

Piferrer, Jordi. *El pas dels Pirineus. Les rutes d'evasió cap a Andorra i l'aventura de sant Josepmaria Escrivà de Balaguer a la tardor de 1937.* Pagès editors. Lleida, 2012.

Piferrer, Jordi. *Camí d'Andorra. D'Oliana a Andorra per camins de fugitiu i contrabandistes.* Barcelona, 2017.

Piferrer, Jordi. *Camino de liberación.* Barcelona, 2017.

Piferrer, Jordi; Espí, Robert. *Camí d'Andorra. Mapes.* Barcelona, 2017.

Ponz, Francisco. *Una manera d'entendre l'educació universitària. Davant el centenari del beat Josepmaria Escrivà.* Lliçó inaugural del curs 2001-2002 al Col·legi Major Universitari Monterols. Barcelona, 10 d'octubre de 2001. Fulletó.

Prat, Pierrette. *Escrivà de Balaguer estimava la vida contemplativa en particular.* Records d'aquesta monja clarisa de Pedralbes. Catalunya Cristiana. 26.09.2002.

Rico, Octavio i Ezpeleta, Dámaso.
Travessant la nit. Cruzando la noche.
Albada. Terrassa, 2004.

Saranyana, Josep Ignasi i Moliné, Enric (+) *Epistolario abad Aureli M. Escarré - san Josemaría Escrivá de Balaguer con algunas cartas relacionades (1941-1966).* Revista *Studia et Documenta*. Vol. 16. Roma, 2022

Vázquez, Antonio. *Tomás Alvira.*
Palabra. Madrid, 1997.

Vives, Joan-Enric, Arquebisbe d'Urgell. *Fa 75 anys vam acollir un sant.* Full dominical diòcesi d'Urgell. Any XL, núm. 36. 2 setembre 2012.

Itineraris de sant Josepmaria Escrivà de Balaguer per les Valls d'Andorra.
Associació d'amics del camí de Pallerols de Rialb a Andorra.
Andorra, 2015.

A Studia et Documenta, revista de l'Institut Històric sant Josep maria Escrivà de Balaguer, de Roma, es troben referències puntuals a les estades a Catalunya.

Documents de l'arxiu de la Prelatura

Es troben a l'Arxiu General de la Prelatura de l'Opus Dei (AGP).

Diaris dels centres (AGP, sèries M.2.2. i U.2.2.).

Als centres de l'Opus Dei es porta un diari, on es descriuen cada dia en to familiar els fets més destacats de la jornada. Són una font històrica important.

Diari del pas dels Pirineus

(AGP, sèrie A.2, leg. 8, carp. 6, exp. 1 [manuscrit] i 2 [a màquina]).

Comença amb un resum realitzat per en Juan Jiménez Vargas del que va fer des del 6 d'octubre -en què va arribar a València- fins que torna a València el dia 25 per tal que en Pedro Casciaro i en Francisco Botella s'unissin a l'expedició. El diari es torna a reprendre el dia 19 de novembre, quan surten de Barcelona en autobús cap a la zona fronterera.

A partir d'aquell moment, durant l'estada a la baronia de Rialb, els que acompanyaven sant Josepmaria tenien establert un torn per escriure els fets del dia. Aquest diari es va completar en arribar a Andorra, incorporant les breus notes preses durant la travessia.

Els dies 19, 20 i 21 de novembre el van escriure en José M. Albareda i en Pedro Casciaro; el dia 22, en Miguel Fisac; el 23, en Manuel Sainz de los

Terreros; el 24, en Tomàs Alvira; el 25, en Francisco Botella; el 26, en Juan Jiménez Vargas; el 27, en Pedro Casciaro; el 28, en Miguel Fisac; el 29 i el 30, en Francisco Botella; i l'1 i 2 de desembre, en Juan Jiménez Vargas.

En Juan Jiménez Vargas apareix al Diari amb el nom de Ricardo, perquè així figurava en els documents 'oficials', que l'acreditaven com a germà de sant Josepmaria.

L'any següent -1938-, estant a Burgos, sant Josepmaria va passar a màquina aquests fulls manuscrits, donant al Diari el títol de 'Camí d'Alliberament'.

Gallofes de sant Josepmaria (AGP. sèrie A.2, leg 180).

Calendari litúrgic editat per les diòcesis en què s'especifica la Missa que correspon a cada dia, i que solen utilitzar els sacerdots. En moltes ocasions sant Josepmaria anotava les visites que realitzava o que rebia.

Relacions de viatges (AGP, sèrie A.2).

Efectuada per algun dels que hi participaven. Es detallen les visites, trobades i gestions més destacades. Estan realitzats, entre d'altres, pel mateix sant Josepmaria, don Álvaro del Portillo, en José M. Hernández Garnica, l'Amadeo de Fuenmayor, en José Luis Múzquiz, etc.

Correspondència de sant Josepmaria (AGP, sèrie A.3.4.).

Cartes enviades i rebudes per sant Josepmaria.

Notes de reunions familiars i homilies (AGP, sèrie A.4.).

Molt aviat es va anar prenent nota del que sant Josepmaria anava dient en la predicació i les tertúlies, per poder transmetre-ho a tots els membres de l'Obra.

Hoja Informativa (AGP, sèrie A.2. leg. 20.).

Folis impresos a ciclostil, grapats, amb notícies sobre el desenvolupament de l'activitat apostòlica en les diverses ciutats, que s'enviaven periòdicament a tots els centres.

El primer número és del desembre de 1948, i el darrer és el 54, de desembre de 1953.

Col·lecció de documents impresos

(AGP, biblioteca, P01, P02, P03, P04, P05, P06, P16, P21, P22).

Testimonis

Alvira Alvira, Tomás AGP, sèrie A.5, leg. 193, carp. 1, exp. 1.

Amat Badrinas, Montse AGP, sèrie J.2, MGG T-003.

Amat Monset, Mercè (Sra. Roig) AGP, sèrie A.5, leg. 1435, carp. 1, exp. 25.

Bañares Parera, Juan Ignacio AGP, sèrie A.5, leg. 313, carp. 2, exp. 2.

Boix Oste, Josep AGP, sèrie A.5, leg. 198, carp. 3, exp. 4.

Borobio Enciso, Ángela AGP, sèrie A.5, leg. 315, carp. 3, exp. 2.

Botella Raduán, Enrica AGP, sèrie A.5, leg. 199, carp. 2, exp. 1.

Botella Raduán, Fina AGP, sèrie A.5, leg. 199, carp. 2, exp. 2.

Botella Raduán, Francisco AGP, sèrie A.5, leg. 200.

Bueno Monreal, José AGP, sèrie A.5, leg. 199, carp. 2, exp. 8.

Caballero Alcausa, Rafaela AGP, sèrie A.5, leg. 201, carp. 2, exp. 2.

Cadafalch Gabriel, Eduard AGP, sèrie A.5, leg. 201, carp. 3, exp. 4.

Carnicero Espino, Mari Carmen AGP, sèrie A.5, leg. 203, carp. 1, exp. 4

Casciaro Ramírez, Pedro AGP, sèrie A. 5, leg. 203, carp. 2 i 3.

Cremades Royo, Juan Antonio AGP, sèrie A.5, leg. 206, carp. 2, exp. 3.

Dalmases Esteva, Antoni AGP, sèrie A. 5, leg. 206, carp. 3, exp. 1.

Escolà Gil, Rafael AGP, sèrie A.5, leg. 210, carp. 1, exp. 1.

Escrivá Miró, Milagros AGP, sèrie A.5, leg. 1430, carp. 1, exp. 3.

Espinós Raduán, Tere AGP, sèrie A.5, leg. 210, carp. 1, exp. 8.

Fernández Mercadé, Roser AGP, sèrie J.2, MGG T-019.

Fernández Ros, José M^a AGP, sèrie A.5, leg. 211, carp. 1, exp. 5.

Ferrer Hortet, Eusebio AGP, sèrie A.5, leg. 211, carp. 3, exp. 5.

Forcada Salvadó, Ignasi AGP, sèrie A.5, leg. 324, carp. 1, exp. 1.

Güell Ricart, Adela AGP, sèrie A.5, leg. 218, carp. 1, exp. 14.

Ibarra Mac-Mahon, Pedro AGP, sèrie A.5, leg. 352, carp. 2, exp. 7.

Jiménez Vargas, Juan AGP, sèrie A.5, leg. 221, carp. 1.

López Rodó, Laureà AGP, sèrie A.5, leg. 353, carp. 3, exp. 3.

Martínez Caro, Diego AGP, sèrie A.5, leg. 227, carp. 1, exp. 7.

Mac-Mahon Jacquet, Carolina AGP, sèrie A.5, leg. 1253, carp. 1, exp. 3.

Mas-Bagà, Carme AGP, sèrie A.5, leg. 1253, carp. 1, exp. 9.

Moreno Monforte, Francisco AGP, sèrie A.5, leg. 230, carp. 1, exp. 8.

Múzquiz de Miguel, José Luis AGP, sèrie A.5, leg. 231.

Orlandis Rovira, José AGP, biblioteca, P.21, 2002, pp. 277-278.

Ortiz-Echagüe Rubio, César AGP, sèrie A.5, leg. 234, carp. 3, exp. 1.

Ortiz-Echagüe Rubio, César AGP, sèrie A.2, leg. 24, carp. 5, exp. 7.

Pantaleoni Andreu, Rosa Maria AGP, sèrie J.2, MGG T-072.

Par Balcells, Alfons AGP, sèrie A.5, leg. 235, carp. 3, exp. 5.

Ponz Piedrafita, Francisco AGP, sèrie A.5, leg. 238, carp. 3, exp. 5.

Riera-Marsà Bonmatí, Frederic AGP,
sèrie A.1, leg. 343, carp. 2, exp. 8.

Roig Amat, Barto AGP, sèrie A.5, leg.
242, carp. 2, exp. 1.

Roig Amat, Mercè AGP, sèrie A.5, leg.
1420, carp. 1, exp. 27

Sainz de los Terreros Villacampa,
Manuel AGP, sèrie A.2, leg. 8, carp. 5,
exp. 10.

Sánchez Bella, Florencio AGP, sèrie A.
5, leg. 244, carp. 1, exp. 1.

Termes Carreró, Montserrat AGP,
sèrie A.5, leg. 348, carp. 3, exp. 7.

Termes Carreró, Rafael AGP, sèrie A.
5, leg. 248, carp. 3, exp. 2.

Torelló Barenys, Anna Maria AGP,
sèrie A.5, leg. 349, carp. 1, exp. 4.

Turull Creixell, Pere AGP, sèrie A.5,
leg. 249, carp. 3, exp. 5.

Vallès Gort, Josep AGP, sèrie A.5, leg. 350, carp. 1, exp. 5.

Vallet Nubiola, Pilar AGP, sèrie A.5, leg. 251, carp. 2, exp. 2.

Valls-Taberner Arnó, Lluís AGP, sèrie A.5, leg. 353, carp. 3, exp. 3.

Vila Burch, Montserrat AGP, sèrie A.5, leg. 351, carp. 1, exp. 2.

Zapatero Murias, Amparo AGP, sèrie A.5, leg. 1371, carp. 1, exp. 61.

.....

**Documents del Centre de
Documentació i Estudis Josepmaria
Escrivà. Pamplona**

Badrinas Amat, Benet Records.
08.01.1986. T-12430.

Llorente Llorente, Adolfo Records.
03.12.1978. D-08117.

Documents de la Delegació de l'Opus Dei a Catalunya

Albareda Díaz, Pilar i Dolores
Records. 05.02.2015. DC, A-01.

Alonso Nieto, José Luis Records.
21.06.2013. DC, A-02.

Doménech Clarós, Antoni Records.
29.07.1979. DC, A-03.

Domingo Roget, Àngels Records.
30.09.2012. DC, A-04.

Fernández Ros, José M. Records.
24.07.1979. DC, A-05.

Ferrer Dalgà, Maria Rosa Records.
15.12.2012. DC, A-06.

Guerin Martí, Ramon Records.
16.09.2008. DC, A-07.

Portavella Serdà, Josep M. Carta a la seva filla Concha. 07.10.1966. DC, A-08.

Puertas Dalmau, Agustí Records. 17.01.2013. DC, A-09.

Puig Montagut, Blanca Records. 21.09.2013. DC, A-10.

Roig Amat, Barto Records. 29.09.1986. DC, A-11.

Sánchez García, Teòfil Records. 20.10.1979. DC, A-12.

Soldevila Godó, Oleguer Records. 20.05.2013. DC, A-13.

Torelló Barenys, Joan Baptista Records. 04.07.2001. DC, A-14.

Valero Vicente, Antonio Records. 22.04.1992. DC, A-15.

Visa Pou, Maria Rosa Records. 22.10.2013. DC, A-16.

Relat de l'estada a Turó el 27.09.1973.
Escrit el 27.01.1979. DC, B-17.

Album històric de Castelldaura.
Febrer 2012. DC, C-18.

Informació Pascual Galbe
Loshuertos. DC, C-19.

Informació José Pou de Foxà. DC,
C-20.

Informació Suelves - Montagut. DC,
C-21.

Els Albareda a Barcelona, 1937. DC,
C-22.

Acte a l'Ajuntament. 1966. DC, C-23.

Informació Tomás Alvira Alvira. DC,
C-24.

Informació Rafaela Caballero
Alcausa. DC, C-25.

Informació Pilar Monzón - Francisco
Gayé. DC, C-26.

Informació Valdeolivos. DC, C-27.

Informació Balaguer. DC, C-28.

Dinar a Can Nolla. 1958. DC, C-29.

Revisions mèdiques. 1974. DC, C-30.

.....

Enregistraments audiovisuals

Trobades de 1972

A partir dels dos mesos de catequesi per Espanya i Portugal el 1972, es van poder filmar -després de vèncer la resistència personal de sant Josepmaria durant anys- moltes escenes de l'última etapa de la seva vida.

Els enregistraments audiovisuals es conserven al fons històric de la Fundació Beta Films. Madrid.

www.fbetafilms.org

Testimonis orals del pas dels Pirineus

Filmats el 1977.

Juan Jiménez Vargas (1913-1997). Va acompanyar sant Josepmaria en el pas dels Pirineus.

Mn. Joan Porta Perucho (1907-1999). Rector de Pallerols de 1934-1989.

Mn. Lluís Pujol Tubau (1901-1986). Arxiprest de les Valls d'Andorra des del 1930.

.....

Persones entrevistades

La informació aconseguida és a l'arxiu de l'autor.

Abadía, Leopoldo

Albareda Díaz, Mª Dolores

Albareda Díaz, Mª Pilar

Albareda de Jaime, Mª Pilar

Alonso Nieto, José Luis

Alvira Domínguez, Rafael

Alvira Domínguez, Tomás

Anchel, Constantino

Anglada, Antoni

Armengol, Frederic

Badia, Enrique

Badrinas, Benet

Balcells, Ferran

Barrera, Andreu

Bertrán, José Felipe

Biel Gayé, Jesús

Blasi, Ferran

Borràs, Anton

Bosch, Ramon

Bueno, Marita

Calvo Turull, Maria

Cambó, Elena

Canteli, Alfredo

Cantero, Alejandro

Castellví, Francesc

Castells, Francesc

Cativiela Bescos, Félix

Cavallé, Carlos

Cinnamond Bertrand, Beatriz

Clavell, Lluís

Coma, Joan

Cotelo, Javier

Dalmases, Claustre

Dalmases, Cristina

Dionis, Lorenzo

Doménech Clarós, Antoni

Domingo, Àngels

Echevarría, Mons. Javier

Fargas, Joan

Farré, Ramon

Farreras, Montserrat

Faus, Francesc

Fernández-Cruz, Andrew

Ferreiro, Pau

Ferrer, Maria Rosa

Ferrer-Bonsoms, Fernando

Forcada, Ignasi

Freitag, Hansruedi

Galbe Mompeón, Pilar

Galbe Pueyo, Carmen

Galbe Traver, Guillermo

García Fontanet, Àngel

González, Luis Augusto

Guàrdia, Àngels

Guardiola, Montserrat

Horcajada, Juanfer

Ibarra Güell, Victòria

Iglesias, Josep

Jaulent, Esteve

Joly, Joan

Laplana, Josep de C.

López Rodó, Alfons

March, Isidre

Martí Bonet, Josep M.

Martínez Caro, Diego

Mas, Francesc

Masó, Sebastià

Masià, Carme

Masià, Jordi

Méndiz, Alfonso

Millet Muntadas, Carmen

Millet Tusell, Marta

Millet Tusell, Xavier

Miralbell, Jordi

Moliné, Enric

Mondéjar, Ramón

Morera, Mariano

Mosteyrin, Rafael

Nadal, Manel

Navarro, Emilio

Ortiz de Landázuri, Guadalupe

Otal Martí, Concepción

Pagés Raventós, Montserrat

Pampliega, Javier

Pantaleoni, Rosa Maria

Parera, Maria Rosa

Pazos, Vicente

Pérez, Jordi

Planell, Francesc

Ponz, Francisco

Porcioles, María del Carmen

Porcioles, Montserrat

Puertas, Agustín

Puig Montagut, Blanca

Puigpelat, Josep M.

Pujol, Josep M.

Rius i Camps, Joan

Roca, Roser

Roig, Mercedes

Romero, Federico

Santos, Fernando

Serrallonga, Montserrat

Sitjes, M. Carme

Soldevila, Oleguer

Tarifa, Alberto

Tiana, Eduard

Ticó Farré Raventós, Anna

Tiers, Antoni

Torelló, Anna Maria

Torredemer, Ramon

Torrents, Roser

Trujillo, Antonio Javier

Tulsà, Montserrat

Turull, Pere

Urzainqui, Carlos

Vall Mundó, Josep

Vera, Pablo

Visa Pou, Maria Rosa

Zapatero Murias, Amparo (119)

.....

Arxius històrics consultats

Arxiu dels Barons de Valdeolivos.
Fonz

Arxiu Capitular, catedral de
Barcelona

Arxiu del Consell Comarcal del Baix
Llobregat

Arxiu Diocesà de Barcelona

Arxiu General de l'Administració.
Alcalá de Henares

Arxiu General del Ministeri de
Justícia. Madrid

Arxiu General de la Prelatura de
l'Opus Dei. Roma

Arxiu del Gran Teatre del Liceu.
Barcelona

Arxiu Intermedi Militar Pirenaic.
Barcelona

Arxiu Històric de la Ciutat de
Barcelona

Arxiu Històric del Col·legi d'Advocats.
Barcelona

Arxiu Històric del Col·legi
d'Arquitectes de Catalunya

Arxiu Històric del Col·legi de Notaris
de Catalunya

Arxiu Històric de la Delegació de
l'Opus Dei a Catalunya

Arxiu Històric de la Fundació Beta
Films. Madrid

Arxiu Històric de l'Hospital de la
Santa Creu i Sant Pau. Barcelona

Arxiu Històric de l'IESE. Barcelona

Arxiu Històric dels Jesuïtes de
Catalunya

Arxiu Històric Nacional. Madrid

Arxiu del Monestir de Montserrat

Arxiu Montserrat Tarradellas i
Macià. Poblet

Arxiu Municipal Contemporani.
Barcelona

Arxiu de la Mutualitat Judicial.
Madrid

Arxiu Nacional de Catalunya. Sant
Cugat del Vallès

Arxiu dels Serveis Funeraris de
Barcelona

Arxiu del Tribunal Superior de
Justícia de Catalunya

Biblioteca Arús. Barcelona

Biblioteca de la Província
Franciscana de Catalunya

Centre de Documentació i Estudis
Josepmaria Escrivà. Pamplona

Centre Documental de la Memòria
Històrica. Salamanca

Parròquia de la Mare de Déu del
Pilar. Barcelona

Parròquia del Pi. Barcelona

Parròquia de Santa Anna. Barcelona

Registre de la Propietat

Reial Cos de la Noblesa. Barcelona

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-es/article/escriva-de-
balaguer-a-catalunya-1913-1974-
annex-6-fonts-documentals/](https://opusdei.org/ca-es/article/escriva-de-balaguer-a-catalunya-1913-1974-annex-6-fonts-documentals/)
(01/04/2026)